

Príloha č. 5: Orientačná inventarizácia drevín dotknutých navrhovanou činnosťou pre aktuálny stupeň prípravy projektu (sumárny záber drevín navrhovanou činnosťou pre všetky hodnotené varianty)

Charakteristika riešeného územia

Dendrologicky hodnotené územie leží na východnom Slovensku v oblasti dotknutej navrhovanou činnosťou modernizácie žel. trate v úseku Krompachy (mimo) – Kysak v sžkm 113,300 – 143,300 v celkovej dĺžke 30 km. Územie zasahuje katastrálne územia Krompachy, Richnava, Kluknava, Margecany, Rolova Huta, Ružín, Malá Lodina, Veľká Lodina a Kysak.

Zemné teleso železničnej trate a jeho bezprostredné okolie sú v súčasnosti porastené hustým zápojom vzrastlej náletovej nelesnej drevinovej vegetácie. Železničná trať prechádza v celom hodnotenom úseku v susedstve lesných porastov, s priamym križovaním tunelovým objektom v oblasti Malá Lodina – Margecany. Rovnako na viacerých miestach navrhovaných krátkych preložení trate sa v súčasnosti nachádza zeleň či už bylinného alebo drevinového charakteru.

Charakter dotknutého územia je určený technickým prevedením a údržbou železnice (biotopy samotného telesa železnice) a prírodnými podmienkami príslušného úseku, ktoré tu zodpovedajú najmä dubovo-hrabovým lesom karpatským (*Carici pilosae-Carpinenion*), menej tiež dubovým kyslomilným lesom (*Genisto germanicae-Quercion*), a to najmä v okolí VN Ružín, a v okolí vodných tokov lužným lesom podhorským (*Alnenion glutinoso-incanae*). Biotopy koľajiska a železničného násypu majú podobný ráz po celom úseku – predstavujú ho rôzne ruderalne spoločenstvá. Biotopy priľahlých častí k telesu železnice odrážajú všetky hlavné prírodné fenomény regiónu – lesy, inundácie vodných tokov a vodné plochy (Hornád s prítokmi, VN Ružín) a v neposlednom rade využívanie krajiny (orná pôda, úhory, monokultúry atď.).

Využitie podklady

- dokumentácia EIA
- Prieskum biotopov (Kollár, Palaj, 2021)
- Prieskum biotopov (Barančok, 2022)
- terénny prieskum miesta stavby (2020, 2021)
- Arboristický štandard 2. Ochrana drevín pri stavebnej činnosti (2018)
- STN 83 7010 Ochrana prírody. Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie
- vyhláška MŽP SR č. 170/2021 Z. z. ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- zákon 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- zákon č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Rozsah nevyhnutných výrubov

Z dôvodu realizácie navrhovanej činnosti dôjde na niektorých miestach objektov k nevyhnutnej potrebe odstránenia drevín, potrebné bude predovšetkým odstránenie náletových drevín zo svahov násypov železničného telesa, odstránenie nelesnej drevinovej

vegetácie najmä v ochrannom páse dráhy z dôvodu samotnej modernizácie železničného telesa, lokálnych preložiek žel. trate, výstavby a rekonštrukcie mostných objektov, nových geotechnických konštrukcií a pre umiestnenie ďalších stavebných objektov. K výrubu drevín dôjde len v nevyhnutnom rozsahu.

Nevyhnutné budú rozsiahlejšie výruby nelesnej drevinovej vegetácie, v menšej miere budú potrebné výrub lesnej vegetácie (drevín rastúcich na lesných pozemkoch) a zásahy do brehových porastov dotknutých vodných tokov vrátane brehových porastov rieky Hornád. Zásahy do lesných porastov budú vyvolané predovšetkým z dôvodu zásahov vyvolaných v oblasti tunelových portálov Bujanovského tunela, resp. z dôvodu výstavby novej tunelovej rúry (červený variant). Zásahy do brehových porastov budú vyvolané v miesta križovania trate s vodnými tokmi, v prípade rieky Hornád pôjde o zásahy najmä v miestach polohy mostných objektov v sžkm 117,287, 117,974 a 135,281 a v mieste uvažovanej preložky trate v sžkm 139,0 – 140,1 v Kluknave (subvariant 2). Predkladaný elaborát sa týka len drevín rastúcich mimo les, tzn. zásahov do nelesnej drevinovej vegetácie.

Riešené územie sa nachádza v I. stupni územnej ochrany, nie je tu evidovaný žiaden strom chránený zákonom č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Podstatná časť drevín sa nachádza na voľne prístupných pozemkoch v bezprostrednom okolí žel. trate.

Väčšina dotknutých pozemkov je vo vlastníctve Slovenskej republiky (ŽSR) kategórie zastavané plochy a nádvoria (teleso trate a jeho bezprostredné okolie). V menšej miere ide o pozemky iných subjektov kategórie trvalý trávny porast, ostatná plocha, resp. vodná plocha.

Pozemky sa väčšinou nachádzajú mimo zastavaného územia dotknutých obcí. Zásahy do drevín v zastavaných územiach obcí sa predpokladajú v Margecanoch – na západnom okraji časti Rolova Huta. Dotknuté dreviny nie sú súčasťou verejnej zelene a nenachádzajú sa na cintoríne ani na ornej pôde.

Dotknuté dreviny budú odstránené v rámci prípravy územia na realizáciu stavby. Výrub drevín bude možné realizovať po vytýčení stavby na základe skutkového stavu v teréne v súčinnosti s majiteľmi dotknutých pozemkov.

Podľa § 22 vyhlášky MŽP SR č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny je potrebné prihliadať na to, aby sa výrub vykonal najmä v období vegetačného pokoja predovšetkým od 1. októbra do konca februára.

Predpokladaný rozsah nevyhnutného výrubu sa súhrnne týka plochy cca 181 120 m². Uvažovaná plocha zahŕňa plochy železničného násypu (územie ohraničené cca 3,1 m od osi koľaje na obe strany po hranicu úpravu železničného spodku), plochy tunelových portálov, plochy pod mostnými konštrukciami a v ich najbližšom okolí, plochy nových geotechnických konštrukcií a tiež plochy výrubov na preložkách železničnej trate. Predpokladané plochy nevyhnutného výrubu drevín sumarizuje nasledujúca tabuľka.

P. č.	Lokalita	sžkm	Výmera (m ²)	Kataster	Parcela
1	Pred ŽST Kysak	113,3 – 113,47	4 653,21	Kysak	664/1
2	ŽST Kysak – Kysak-Lúky	114,7 – 117,2	34 789,51	Kysak	431/12, 665/1
3	Kysak-Lúky	117,3 – 117,9	6 709,71	Kysak	666
4	Veľká Lodina	117,9 – 121,1	45 337,23	Kysak	650/1
				V. Lodina	941/1,456/1,5,6
5	V. Lodina – M. Lodina	121,8 - 123,3	11 407,32	V. Lodina	941/1

P. č.	Lokalita	sžkm	Výmera (m ²)	Kataster	Parcela
				M. Lodina	773/1
6	Malá Lodina	125,2 – 125,3	2 730,90	M. Lodina	773/1, 745/1, 155
7	Ružín	125,6 – 126,6	8 179,29	Ružín	354/1, 354/3, 352, 212/3, 213/5
8	Rolova Huta	130,5 – 131,2	4 300,21	Rolova Huta	273/3, 280/1
				Rolova Huta zast.územie	273/2, 18/2, 3, 5, 7
9	VN Ružín	131,4 – 132,9	11 069,31	Rolova Huta	273/1, 249/3
				Margecany	791/6
10	Margecany	134,6 – 135,2	11 224,72	Margecany	2285/1, 2283
11	Margecany - Kluknava	135,8 – 138,2	25 241,88	Kluknava	1613
12	Kluknava	140,1 – 140,2	4 514,35	Kluknava	1106, 2614
13	Richnava	141,3 – 142,2	6 305,91	Richnava	2614, 2613
14	Richnava - Kysak	142,2 – 142,9	4 656,76	Richnava	2614
				Krompachy	3356

Najvýznamnejšie výrubu sú predpokladané v miestach uvažovaných preložiek trate v žkm 124,600 – 125,400 v lokalite pred východným portálom Bujanovského tunela, v žkm 131,300 – 133,100 v lokalite pred ŽST Margecany a v žkm 138,000 – 141,100 v lokalite medzi Štefanskou Hutou a Richnavou. Z hľadiska variantnosti navrhovanej činnosti sú rozdiely nasledovné:

- Fialový variant / Červený variant:

Variant fialový (reprofilácia existujúceho tunela) bude mať nižšie nároky na výrub drevín v porovnaní s variantom červeným (nová tunelová rúra), nakoľko nová tunelová rúra si vyžiada tiež výrubu drevín v miestach nových tunelových portálov a v úsekoch novej polohy koľaje č. 2 na západnej i východnej strane nového tunela.

- Subvariant 1 / Subvariant 2:

Subvariant 1 (krátky most a žel. násyp v Kluknave) bude mať vyššie nároky na výrub drevín v danej lokalite v porovnaní so subvariantom 2 (dlhá mostná estakáda), ktorá bude mať menšie nároky na zábery pôdy, a teda vyvolá menšie zásahy do lokálnych porastov vrátane prítomných drevín.

Predpokladané lokality výrubu sú znázornené na obrázkoch nižšie v texte (plochy vyznačené žltou farbou).

Zasiahnutými budú prevažne plochy nelesnej drevinovej vegetácie, v ktorých sú zastúpené drevinové druhy v rôznom štádiu sukcesie. Ide o plochy na žel. násypoch a v zárezoch a na plochách v nadväzujúcom okolí trate, ktoré nie sú obhospodarované a sú v rôznom štádiu sukcesie. Nelesná drevinová vegetácia spravidla nie je fytoecologicky vyhranená, tieto plochy nie sú druhovo uzavreté a druhovým zložením sa často približujú k niektorému okolitému biotopu. V druhovom zložení drevinovej vrstvy sú zastúpené takmer všetky prítomné druhy sledovaného územia.

Na plochách žel. násypu a zárezov a na plochách bezprostredne nadväzujúcich na žel. teleso sú zastúpené najmä druhy agát biely (*Robinia pseudoaccacia*), viaceré druhy javorov (*Acer sp.*), topole (*Populus sp.*), vrbu (*Salix sp.*), jeľše (*Alnus sp.*), breza (*Betula pendula*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), čremcha (*Padus avium*), orech kráľovský (*Juglans regia*), javor štíhly (*Fraxinus excelsior*), buk lesný (*Fagus sylvatica*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), slivky (*Prunus spinosa*), ojedinele tiež dub (*Quercus petraea*). Z krovitých porastov sa tu hojne vyskytujú druhy lieska obyčajná (*Corylus avellana*), ruža šíповá (*Rosa canina*), hloh jednozemenný (*Crataegus monogyna*), baza čierna (*Sambucus nigra*), ostružina (*Rubus fruticosus*), svib krvavý (*Swida sanguinea*). V území sú hojne prítomné tiež invázne druhy

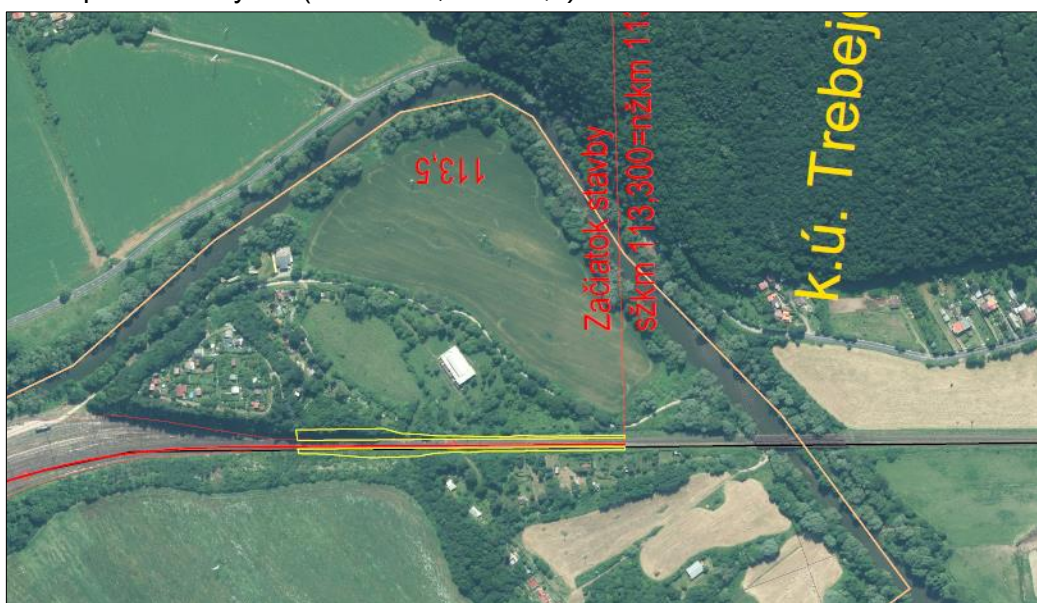
javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*), pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*) a zlatobyľ (*Solidago canadensis/gigantea*).

Na svahoch v priestore medzi brehmi tokov a súvislými lesnými porastami prevládajú druhy javor poľný (*Acer campestre*), javor mliečny (*Acer platanoides*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), breza previsnutá (*Betula pendula*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), buk lesný (*Fagus sylvatica*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), jabloň planá (*Malus sylvestris*), topoľ osikový (*Populus tremula*), slivka guľatoplodá (*Prunus insititia*), dub zimný (*Quercus petraea* agg.), lipa malolistá (*Tilia cordata*), lipa veľkolistá (*Tilia platyphyllos*), brest horský (*Ulmus glabra*), z ihličnatých stromov hlavne smrek obyčajný (*Picea abies*), borovica lesná (*Pinus sylvestris*), menej jedľa biela (*Abies alba*). V krovinovom poschodí dominujú lieska obyčajná (*Corylus avellana*), slivka trnková (*Prunus spinosa*), baza čierna (*Sambucus nigra*), menej zastúpené až ojedinelé sú hloh jednosemenný (*Crataegus monogyna*), lykovec jedovatý (*Daphne mezereum*), bršlen európsky (*Euonymus europaeus*), zob vtáči (*Ligustrum vulgare*), zemolez čierny (*Lonicera nigra*), zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), ríbezľa alpská (*Ribes alpinum*), ríbezľa egrešová (*Ribes uva-crispa*), ruža šípová (*Rosa canina* agg.), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), kalina siripútková (*Viburnum lantana*), kalina obyčajná (*Viburnum opulus*), zriedka iné. Ide o najčastejšie sa vyskytujúce druhy v blízkosti žel. telesa.

Na nivách tokov v nadväznosti na brehové porasty, lužné lesy alebo vrbové kroviny sú zastúpené druhy jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), jelša sivá (*Alnus incana*), krušina jelšová (*Frangula alnus*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), čremcha obyčajná (*Padus avium*), topoľ čierny (*Populus nigra*), vrbá biela (*Salix alba*), vrbá ušatá (*Salix aurita*), vrbá popolavá (*Salix cinerea*), vrbá sivá (*Salix elaeagnos*), vrbá krehká (*Salix fragilis*), vrbá päťtyčinková (*Salix pentandra*), vrbá purpurová (*Salix purpurea*), vrbá trojtyčinková (*Salix triandra*). Tieto druhy prenikajú do riešených plôch pozdĺž trate v miestach jej priblíženia k vodným tokom, resp. v miestach ich križovania mostnými objektmi.

Podrobná inventarizácia drevín bude vypracovaná v ďalšom stupni prípravy navrhovanej činnosti na podklade projektovej dokumentácie.

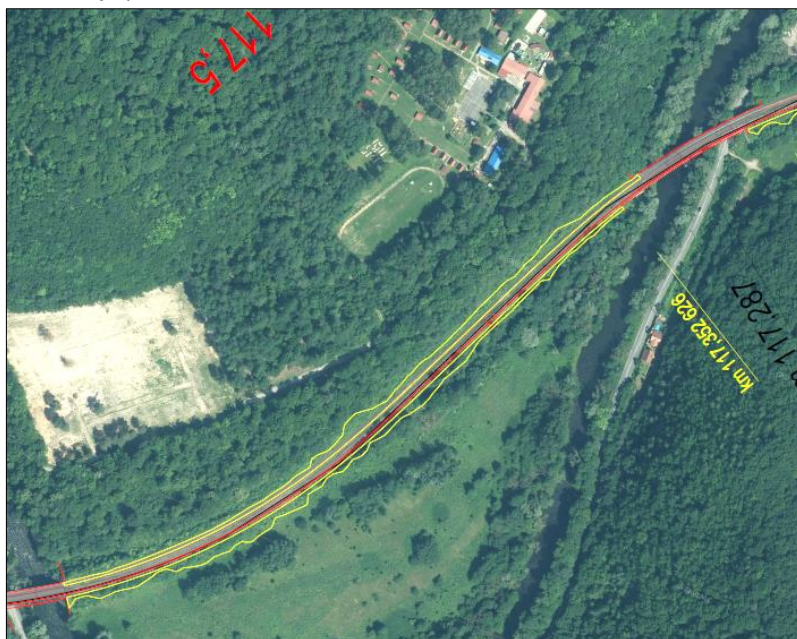
Lokalita 1: pred ŽST Kysak (sžkm 113,3 – 113,7)

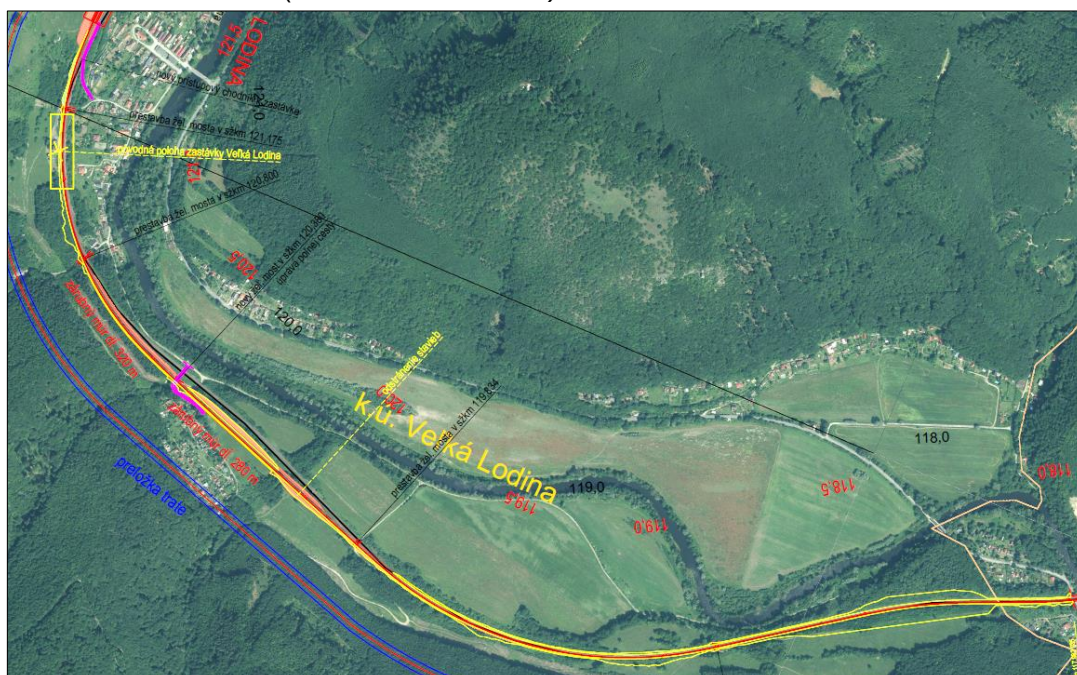
Lokalita 2: ŽST Kysak – Kysak-Lúky (sžkm 114,7 – 117,2)

Lokalita 3: Kysak-Lúky (sžkm 117,3 – 117,9)

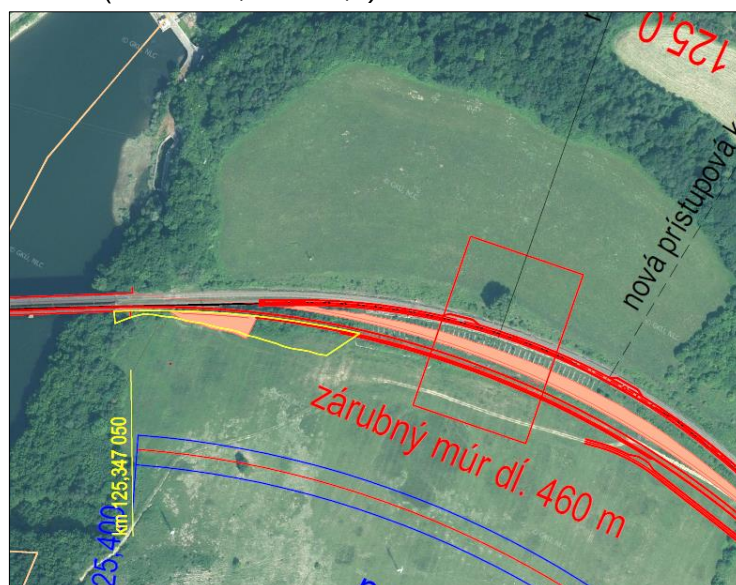
Lokalita 4: Veľká Lodina (sžkm 117,9 – 121,1)

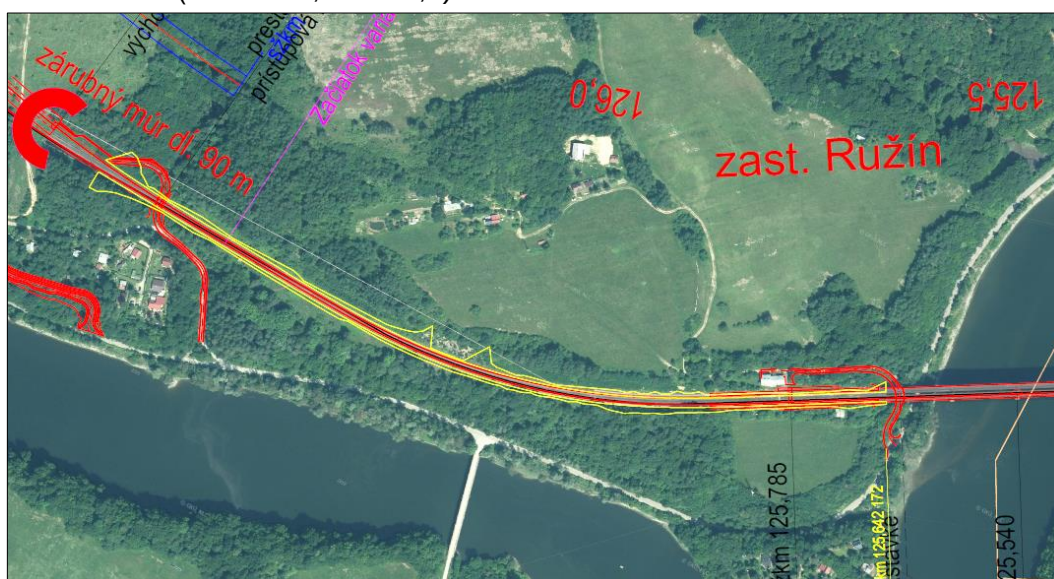
Lokalita 5: Veľká Lodina – Malá Lodina (sžkm 121,8 – 123,3)

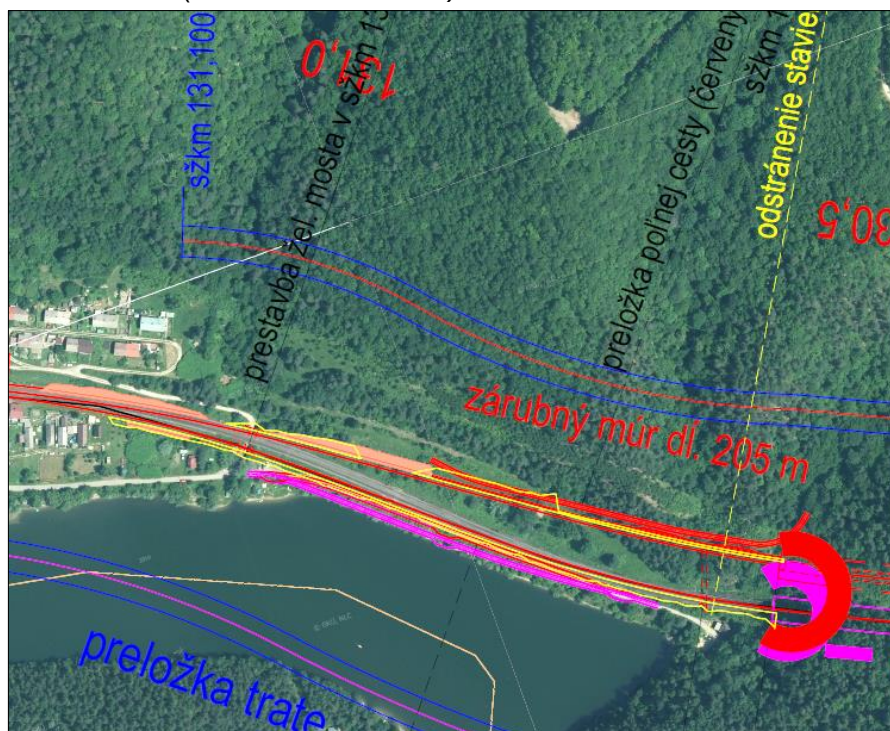
Lokalita 6: Malá Lodina (sžkm 125,2 – 125,3)

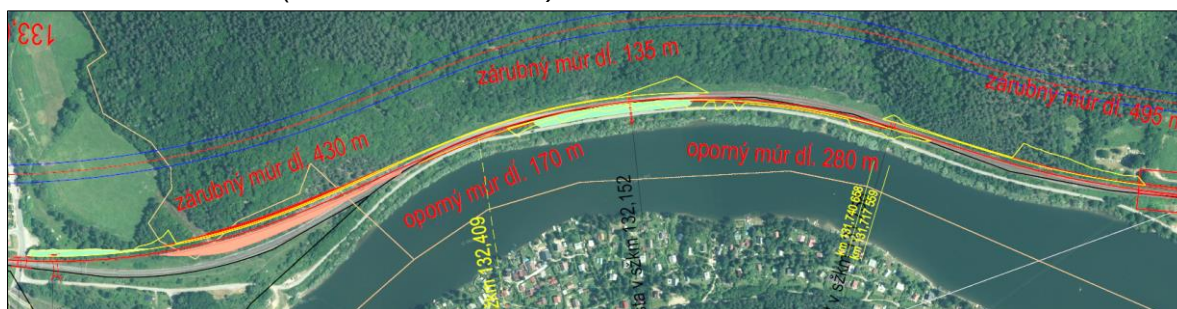
Lokalita 7: Ružín (sžkm 125,6 – 126,6)

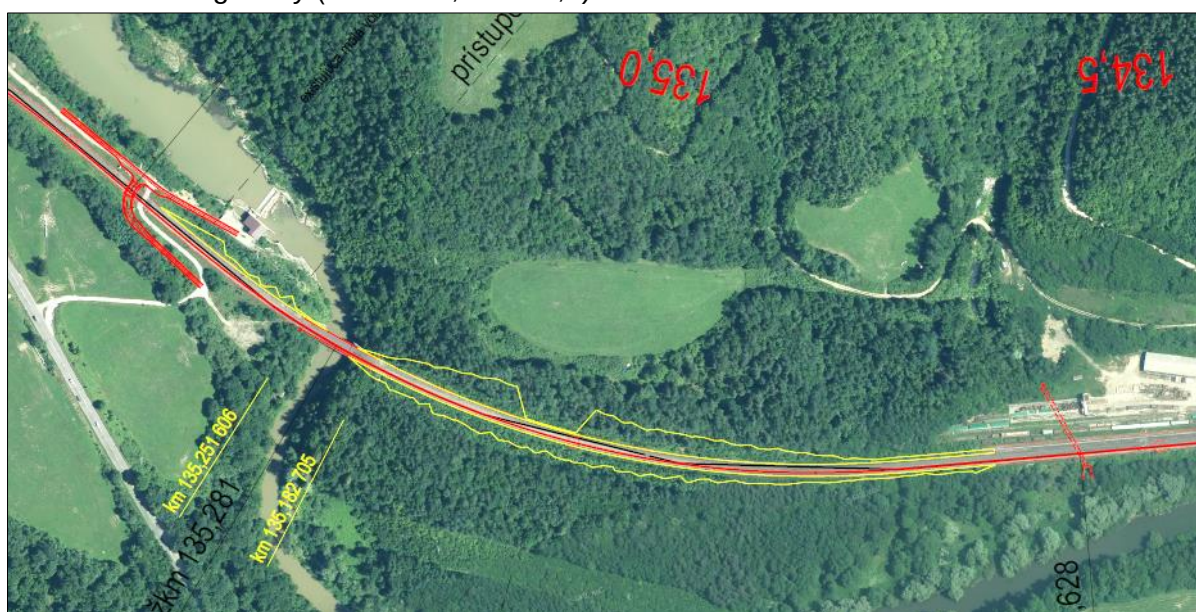
Lokalita 8: Rolova Huta (sžkm 130,5 – 131,2)

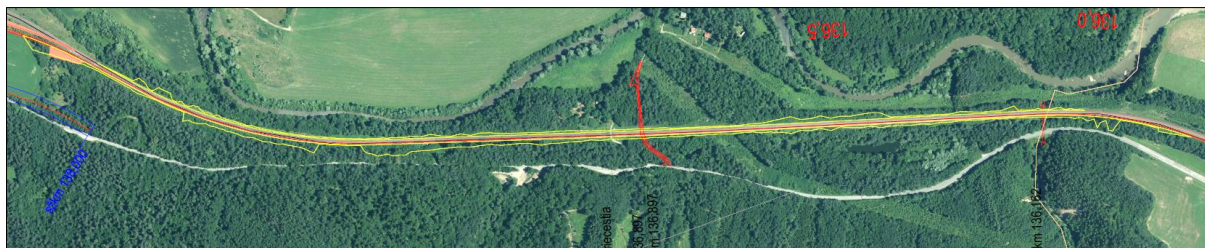
Lokalita 9: VN Ružín (sžkm 131,4 – 132,9)

Lokalita 10: Margecany (sžkm 134,6 – 135,2)

Lokalita 11: Margecany - Kluknava (sžkm 135,8 – 138,2)

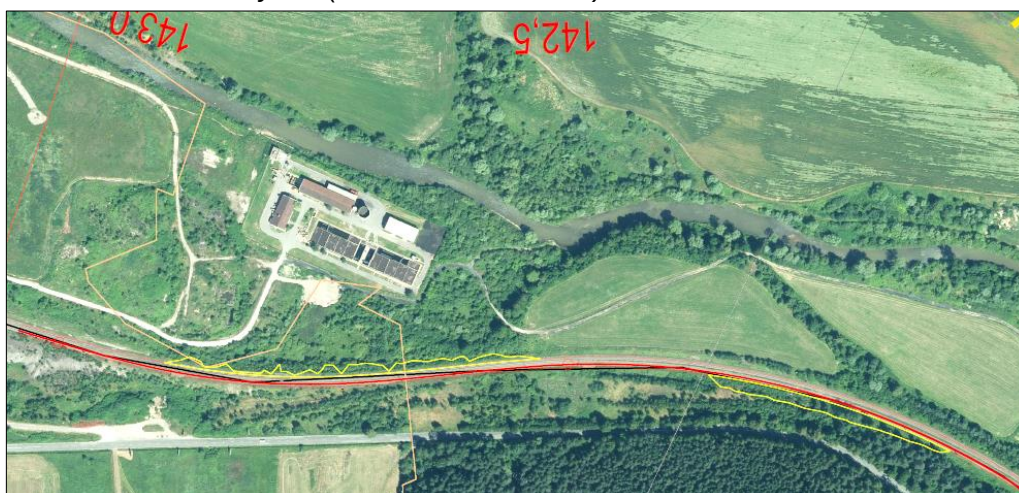
Lokalita 12: Kluknava (sžkm 140,1 – 140,2)

Lokalita 13: Richnava (sžkm 141,3 – 142,2)

Lokalita 14: Richnava - Kysak (sžkm 142,2 – 142,9)

Osobité podmienky pre realizáciu

Podľa § 4 ods. 1 – 4 zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach v znení neskorších predpisov v obvode dráhy je zakázané vysádzať stromy a kry (v zmysle § 3 ods. 3 písm. a) daného zákona je obvod dráhy 3 m od vonkajšieho okraja telesa žel. dráhy a stavieb, konštrukcií a pevných zariadení, ktoré sú jej súčasťou). Prevádzkovateľ dráhy je povinný trvalo zabezpečovať obvod dráhy a priechodný prierez dráhy v stave, ktorý neohrozuje dráhu a jej súčasti, ani dopravu na dráhe a predchádzať ohrozeniam prevádzky na dráhe. Na tento účel je prevádzkovateľ dráhy oprávnený vyzvať vlastníka alebo užívateľa nehnuteľnosti v obvode dráhy, aby okliesnil alebo odstránil v nevyhnutnom rozsahu prekážajúce stromy a kry.

Podľa § 6 ods. 2 – 7 zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach v znení neskorších predpisov sú vlastníci (správcovia resp. užívatelia) nehnuteľností a správcovia vodných tokov v ochrannom pásme dráhy povinní v záujme bezpečnosti dráhy a dopravy na dráhe udržiavať pozemky a stromy a kry na nich, stavby, mostné piliere a iné konštrukcie v takom stave a užívať ich takým spôsobom, aby neobmedzili bezpečnosť a plynulosť dopravy na dráhe. Prevádzkovateľ dráhy je oprávnený ich vyzvať, aby v určenej lehote odstránili stromy a kry, alebo upravili, prípadne odstránili iné prekážky, ktoré by mohli ohroziť bezpečné a plynulé prevádzkovanie dráhy a dopravy na dráhe.

Pri výrube drevín ohrozujúcich bezpečnosť prevádzky na dráhe je možné postupovať v zmysle § 47 ods. 7) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, t. j. **súhlas orgánu ochrany prírody sa nevzťahuje na výrub dreviny, ak je ho nevyhnutné vykonať z dôvodov podľa osobitných predpisov** (v tomto prípade z § 4 ods. 3 zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach v znení neskorších predpisov). Na výrub drevín sa v tomto prípade vzťahuje ohlasovacia povinnosť bez povinnosti uhradiť spoločenskú hodnotu drevín. Výrub drevín musí byť písomne oznámený dotknutému orgánu ochrany prírody (okresný úrad) najmenej 15 pracovných dní pred jeho plánovaným uskutočnením, pričom v tejto lehote vydá orgán ochrany prírody súhlasné stanovisko, príp. môže určiť podrobnejšie podmienky výrubu alebo výrub obmedziť či zakázať, resp. upozorniť, že nejde o výrub podľa § 47 ods. 7 zákona č. 543/2002 Z. z.

V prípade realizácie výrubu drevín pre potreby stavby sa podľa ustanovení § 47 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov v celom hodnotenom území vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na výrub stromov s obvodom väčším ako 40 cm vo výške 130 cm nad zemou a súvislých krovitých porastov s rozlohou väčšou ako 20 m². O vydaní súhlasu na výrub drevín rastúcich v zastavanom území obce rozhoduje podľa § 69 ods. 1 písm. d) obec a o vydaní súhlasu na výrub drevín rastúcich za hranicami zastavaného územia obce rozhoduje podľa § 68 písm. c) okresný úrad. V súhlase na výrub dreviny uloží podľa § 48 daného zákona orgán ochrany prírody žiadateľovi povinnosť uskutočniť primeranú náhradnú výsadbu drevín na náklady žiadateľa na vopred určenom mieste. Ak nemožno uložiť náhradnú výsadbu, uloží orgán ochrany prírody finančnú náhradu, ktorá bude príjmom obce na území ktorej sa výrub uskutočňuje.

V prípade druhov zaradených do zoznamu invázných nepôvodných druhov podľa NV SR č. 449/2019 Z. z. je potrebné postupovať v zmysle § 3 ods. 2) zákona č. 150/2019 Z. z., podľa ktorého je vlastník, správca alebo užívateľ pozemku povinný odstraňovať invázne nepôvodné druhy rastlín zo svojho pozemku spôsobom, ktorý ustanoví ministerstvo vykonávacím predpisom, a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich opätovnému

šíreniu. Podmienky a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov určuje vyhláška MŽP SR č. 450/2019 Z. z. **Na drevinu inváznych druhov sa podľa § 47 ods. 4 písm. h) zákona o ochrane prírody a krajiny nevyžaduje súhlas na výrub.**

V prípade výrubu drevín nachádzajúcich sa na pozemkoch evidovaných v katastri nehnuteľnosti ako „vodná plocha“, resp. v prípade výrubu brehových porastov vodných tokov, treba postupovať aj podľa § 23 ods. 1 písm. a) zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov - **na odstránenie porastov v korytách tokov, na pobrežných pozemkoch a v inundačnom území potrebný súhlas príslušného orgánu štátnej vodnej správy.**